

Stenogrammid

XIII Riigikogu, V Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 19.04.2017, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Majandus

2. 13:11 Välismaal sõlmitud omasooliste abielude tunnustamine Eestis

3. 13:20 Looduskaitseaduse § 20 põhiseadusega kooskõlla viimine

4. 13:28 Julgeolekupoliitika

5. 13:35 ÜRO maailma õnnelikkuse edetabel

6. 13:44 Elanikkonnakaitse rakkerühma tegevus

7. 13:54 Investeeringute mõju

13:00 Infotund

14:58 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Infotunniks registreerus hetkel 38 Riigikogu liiget. Valitsusliikmetest on infotunnis peaminister Jüri Ratas, siseminister Andres Anvelt ning võib arvata ja loota, et ka keskkonnaminister Marko Pomerants. Küsijate arvu järgi annan täna võimaluse ühe täpsustava küsimuse esitamiseks, kuna küsijaid on seitse.

1. 13:01 Majandus

14:58 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Maris Lauri, palun!

14:58 Maris Lauri

Aitäh, hea istungi juhataja! Hea peaminister! Eesti Panga president oli esmaspäeval siin ja vastas meie arupärimistele. Täna avaldati Eesti Panga finantsstabiilsuse ülevaade, mille esitluses öeldakse (tsiteerin): "Kuna tööturg on pigem ülekuumenenud ja siseturule suunatud ettevõtete kasvul pole olulisi takistusi, siis puudub vajadus stimuleerida majanduses nõudlust lisakulutustega valitsemissektori eelarvepuudujäägi arvelt." Ja rõhutan nüüd eraldi: "See võib viia majanduse tasakaalust välja ja nõrgendada pikaajalist kasvu." Ma saan aru, et valitsus tegutseb küll järgmiste valimiste perspektiivis ja peaks RES-i mõttes silmas pidama ka nelja-aastast perspektiivi, kuid tegelikult on ju väga tähtis, mis juhtub aastal 2020 ja hiljem. Kas valitsus on oma maksumuudatuste ja laenuvõtmise käigus kaalunud, kuidas see kõik mõjutab Eesti majanduslikku olukorda ja eelarvet kauges perspektiivis?

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Auväärt Riigikogu liikmed! Hea küsija, tänan selle olulise küsimuse eest, mis puudutab Eesti majandusseisu! Ma alustan sellest, et te andsite oma küsimuses sellise hinnangu, nagu tegeleks valitsus järgmiste valimistega. Minu meelest on praegune valitsus seadnud väga tõsised, kaalukad ja pika perspektiiviga eesmärgid. Me ei saa üle ega ümber sellest, mis on meie üks põhiseisukoht: Eesti rahvaarv tuleb taas tõusule pöörata. Ma ei saa üle ega ümber ka sellest, et valitsuse eesmärk on majandust elavdada ja käima tõmmata. Kindlasti on tähtsad Eesti tugevam sisemine

ühendamise, ühiskonna sidusus ja ühtsus ning loomulikult meie kaitse- ja välispoliitika veel tugevam fookuses hoidmine. Need on valitsuse neli peamist eesmärki.

Selle kriitika peale, nagu tegeleks valitsus justkui ainult järgmiste valimistega, toon ainult mõned näited. Pensionireform, seda me vaatame kuni aastani 2050. Teil on õigus, peagi tuleb riigi eelarvestrateegia arutelu ning me soovime väga tugevasti ja selgelt kehtestada jätkusuutliku tervishoiu rahastamise mudeli. See ei ole seotud ei järgmise ega ülejärgmise Riigikogu valimistega, vaid on seotud väga pika perspektiiviga. Valitsus vaatab kindlasti palju kaugemale kui ühe, kahe või nelja aasta taha. Eesti Pank on väljendanud mitut seisukohta Eesti majanduse kohta. Üks on see, et Eesti majandus vajab lisainvesteeringuid. Seda ettepanekut on valitsus kuulanud ja lisainvesteeringute programm on ellu kutsutud.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Maris Lauri, täpsustav küsimus, palun!

14:58 Maris Lauri

Aitäh! Ma ei saanud kahjuks vastust oma küsimusele, seega proovin selle ümber formuleerida. Teatavasti toetub ühiskond – te olete majandust õppinud, seega teate – väga paljus ettevõtetele ja ettevõtetes tehtavatele investeeringutele. Kui ettevõtted teevad sellel aastal, siis tulevad tulud järgmistel, st mitte isegi järgmisel, vaid, ütleme, nelja, viie või kümne aasta jooksul. Kui ettevõtted ei tunne, et nad võiksid investeerida, siis ei mõjuta see meie tulevikku mitte täna ega ka homme, vaid natuke kaugemas perspektiivis. Kui rääkida ettevõtjatega, kuulata neid ja lugeda ka Eesti Panga finantsstabiilsuse ülevaadet, samuti silmas pidada seda, mida Eesti Pank on viimastel päevadel rääkinud – ma arvan, et see on adekvaatne aeg –, siis osutab kõik sellele, et maksusüsteemi sagedased ja vähe reageerimise aega jätvad muudatused suurendavad ettevõtete ebakindlust, seega pärsivad investeeringute tegemist. Palun öelge, kas te kaalute maksude ja laenude võtmise puhul pikaajalist perspektiivi! Kuidas see mõjutab meie ühiskonda ja majandust?

14:58 Esimees Eiki Nestor

Austatud Maris Lauri, katsuks ikka aja sisse mahtuda oma pika tiraadiga.

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Ma arvan, et iga poliitik peab vaatama palju kaugemale kui järgmised valimised ja arvestama pikka perspektiivi, nagu te ütlesite. Siinkohal olen kindlasti teiega nõus. Maksupoliitikas me arvestame loomulikult palju kaugemat ajalist perspektiivi kui üks-kaks kuud või aastat. Seesama asi, tulen veel kord selle majutusasutuste käibemaksu juurde – tõusu 9%-lt 14%-le ärajätmine oli kaugel perspektiivi vaatamine, ja seda tõusu ei tule. Diislikütuse aktsiisi tõus, mis pidi eelmise valitsuse otsuse põhjal tulema järgmise aasta alguses, jääb ära. Nüüd, kui te räägite laenudest, siis on siin üks kuldreegel: kui valitsus ja riik otsustavad üldse laenata, siis peab raha minema kindlasti investeeringuteks. See peab minema sellisteks investeeringuteks, mis toob meile tulevikus tulu parema ettevõtluskeskkonna kaudu – olgu infotehnoloogilised kulud, näiteks seesama viimane miil, olgu rahvusvaheline konverentsikeskus, olgu taristuobjektid, et ettevõtjad saaksid kindlalt infrastruktuuri enda kasutusse, või olgu see panustamine meie haridusse, meie õpetajatesse. Kõik need asjad on loomulikult pika vaatega. Valitsus on teinud otsuse, et me soovime siia saada rohkem suuremaid investeeringuid nii väljastpoolt kui ka riigi seest. Sellised tegevused nagu erisoodustused energiamahukatele ettevõtetele, selleks et Eestisse tuleksid välisinvesteeringud ja rahvusvaheliste ettevõtete peakontorid, parandavad meie ettevõtluskeskkonda. Nii et loomulikult me vaatame kauget perspektiivi ja astume samme, mis aitaksid sellele kaasa.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

14:58 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister! Ma tahaks konkreetset vastust selle kohta, mida väljendas siin ka Eesti Panga president, kes ütles väga lihtsalt: praeguses majandussituatsioonis ei

tohiks eelarvet tasakaalust välja viia ja kindlasti peaks hoidma reeglitest kinni. Miks te ei kavatse seda teha?

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh selle küsimuse eest! Me oleme oma koalitsioonileppes selgelt välja öelnud, et valitsus hoiab riigieelarve keskmisena struktuurses tasakaalus. Kindlasti ei saa viia eelarvet miinusesse tulevaste põlvete arvel. Kui me tahame teha nii, et teatud positsioonis läheb eelarve ühe aasta jooksul alla nullnivoo, siis saab seda teha ainult juhul, kui varem on kogutud selleks ressursi, ja siis, kui me tahame majandust taaskäivitada.

Kui me vaatame ühte kõige olulisemat majandusnäitajat, mis on seesama SKT lõhe negatiivsus, siis see on tegelikult argument, et majandusse tuleb rohkem panustada, seda tuleb rohkem stimuleerida ja sellele peab kaasa aitama. Valitsuse – mitte peaministri või rahandusministri, vaid valitsuse – ühine seisukoht on see, et kui tõesti ühe eelarveaasta jooksul läheb summa alla nullnivoo, siis ainult majandusse panustamise eesmärgil. Maris Lauri märkis ju väga õigesti, et põhjus saab olla ainult pikema perspektiivi vaatamine ja investeringute tegemine. Seda on valitsus tõesti otsustanud, et me teeme lisainvesteeringuid, selleks et meie majandust tõsta. Kui me vaatame lisainvesteeringute mahtu, siis on see põhimõtteliselt võrdne, *summa summarum*, isegi kui mõnel aastal peaks juhtuma, et me läheme alla nulli. Aga perspektiivi mõttes, loomulikult, eelarve ei saa minna negatiivseks tulevaste põlvete arvel. Me ei saa lasta eelarvet täna miinusesse, mõeldes, et äkki homme tuleb tulu. Ei, sellist käitumist valitsus kindlasti ei soosi ega viljele.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:11 Välismaal sõlmitud omasooliste abielude tunnustamine Eestis

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on siseminister Andres Anveltile. Mart Helme, palun!

14:58 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Tallinna Ringkonnakohus kohustas oma hiljutise otsusega Politsei- ja Piirivalveametit andma ajutise elamisloa ameeriklannale Sarah Rauale, kuna ta on homoabielus eestlanna Kristiina Rauaga. Politsei- ja Piirivalveamet on aga veendunud, et Tallinna Ringkonnakohtu määrus on ebaseaduslik, ja vaidlustas selle Riigikohtus. Missugune on teie hinnang sellise kohtuliku aktivismi järjekordsele näitele Eesti Vabariigis? Kas teie arvates ei ole see, kui kohus niiviisi seadust sisuliselt omavoliliselt tõlgendab, tõsine oht võimude lahususe printsiibile?

14:58 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh, lugupeetud rahvasaadik! Kõigepealt soovin nii teile kui ka kogu Riigikogule head rahvusvahelist mitmekesisuse päeva! Aga see selleks. Vastates teie küsimuse teisele poolele, kuidas ma suhtun kohtute tegevusse, ütlen väga selgelt: ma olen kindel, et me elame õigusriigis ja ka lääne kultuuriruumis, kus täitevõim respektseb sõltumatut kohtuvõimu. Ma ei pea kuidagi õigeks sellist arvamust, et Eesti kohtud oleksid kuidagi ületanud oma pädevust, kui nad tegelikult sisustavad seda ruumi, mida seadusandja on alustanud, aga pole viinud lõpuni. Me räägime praegu konkreetset koostööd ja selle vastu võtmata rakendusest. Kohtutel ei olegi valikut, kui nad peavad sisustama seda õiguslikku ruumi, millega tagada inimeste põhiõigused ja -vabadused, pannes seejuures mõnel juhul kohustusi avalikule võimule.

Mis puudutab nimetatud vaidlust, Raua kaasust, siis võib-olla on meil natuke erinev info, mis pärineb eri allikatest, sest minu teada on Politsei- ja Piirivalveamet otsustanud esitada apellatsioonkaebuse, mitte kaevata edasi Riigikohtusse. Halduskohus on teinud rahuldava otsuse mainitud ameeriklanna tähtajalise elamisloa pikendamise taotluse suhtes, politseiamet on aga läinud apellatsioonkaebuse teed, just selleks, et saada sellistes küsimustes õigusselgust. Õigusselgus on palju kindlam siis, kui ta on läbinud mitu kohtuinstantsi.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun, täpsustav küsimus!

14:58 Mart Helme

Aitäh! Politsei- ja Piirivalveameti töötaja, migratsioonibüroo juhataja on leidnud, et Eesti seadus ütleb üheselt: abielu on mehe ja naise vaheline liit. PPA lähtubki oma edasikaebuses sellest, et kohus on tahtlikult seadust rikkunud. Ka õiguskantsler Ülle Madise on öelnud, et seadused on jäänud poolele teele pidama ja vajaksid täiendamist, aga praegu niisugust seaduspügalat, mida saaks otseselt ja vaieldamatult rakendada, ei ole. Seetõttu meie leiame, et tegemist on kohtuliku aktivismiga. Mingisugune seaduse sisustamine on täiesti nõukogudeaegne voluntaristlik nähtus, mis ei ole Eesti Vabariigis kui õigusriigis – ja ma tean, et kõik rõhutavad: Eesti Vabariik on õigusriik – mõeldav ega kohane. Kuidas te suhtute sellesse, et nii õiguskantsler kui ka Politsei- ja Piirivalveameti kõrge ametnik on seesuguseid avaldusi teinud? Teie räägiks nagu neile vastu?

14:58 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, Mart Helme! Aeg on ammu läbi.

14:58 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Lugupeetud rahvasaadik! Ma arvan niimoodi, et kohtuvõim peab tegelikult tagama inimeste põhivabadused ja -õigused eri aspektides. See võib käia mingisuguste seaduste rakendamise kaudu, näiteks kohtuprotsessi käigus, kui ilmneb, et üks või teine seadus on põhiseadusvastane. Samuti on inimestel endal võimalus ühe või teise seaduse põhiseaduslikkust kontrollida halduskohtumenetluse käigus. Neid asju on palju. Praegusel juhul on olemas teatud sätete kollisioon – ühtepidi näitab vastuvõetud kooseluseadus seadusandja tahet respektierida ka samasooliste inimeste tsiviilpartnerlussuhteid ja teistpidi on olemas perekonnaseadus, mis ütleb täitsa niimoodi, et abielu on mehe ja naise vaheline õiguslik suhe. Siit me jõuamegi kolmanda aspektini, et elamisloa andmine rahvusvahelise eraõiguse seisukohalt või, ütleme, üldse õiguste tagamine võib lähtuda sellest, kas üks või teine riik peab või ei pea seda kohustama, kui see on avaliku korra vastane. Samas on kohtud toonud esile, et seesama säte ei pruugi olla Eesti õiguse oluliste põhimõtete ega avaliku korraga vastuolus, sest ei ole kaasa toonud mingisugust karistusõiguse normide muutmist või põhiõiguste rikkumist. Nii et ma arvan teie öeldule vastupidi. Teie ütlesite, et kohtud tegid nõukogude ajal, mis tahtsid, kuid mina ütlen, et nõukogude ajal kohtud kindlasti ei tõlgendanud õigust, samas võisid nad ellu viia ühe või teise parteikomitee soovi. Praegusel juhul aga otsib kohus õiguslikku lahendust väiksele tupikule, mis on nendes küsimustes tekkinud.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison, täpsustav küsimus.

14:58 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea minister! Oma esimeses vastuses kolleeg Mart Helme küsimusele te tõite mängu hoopis kooseluseaduse, mis ei ole siin saalis lõpplahenduseni jõudnud. Mul tekib seepeale küsimus, kas te viite oma vastustega tahtlikult jutu hoopis teisele teemale. Hetkel me räägime abielust, mis on sõlmitud välisriigis ja mille alusel soovitakse saada ühele isikule elamisluba Eesti Vabariigis. Me ei räägi praegu kooseluseaduse rakendamisest. Minu teada on nii teie enda erakond, teie erakonnakaaslased kui ka valitsusliikmed korduvalt kinnitanud, et sõlmitud kooseluleping ei ole võrdeline abieluga, mis on seaduse kohaselt väga selgelt määratletud kui mehe ja naise vaheline liit, kokkulepe. Miks te tõite mängu kolmanda aspekti, mis ei puutu praegu üldse siia?

14:58 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Sellepärast tõingi, et see küsimus on laiem ja seda on ka näiteks ringkonnakohus oma otsuses esile toonud. Kui me räägime ühe või teise asja ülevõtmisest teise riigi õigusruumi rahvusvahelise eraõiguse seisukohast, siis lähtutakse avaliku korra mõistest, st vaadatakse, kas üks või teine asi on avaliku korra vastane. Ma tõin selle teema sisse täpselt samal kaalutlusel, nagu tõi ka ringkonnakohus, nimelt need institutsioonid ei ole samad, kuid on sarnased. Inimese elamisloa piiramine on kõnealusel

juhul ebaproportsionaalne, kuna inimesed on omavahel lähedastes suhetes ja on seda ka riigi ees juriidiliselt tõendanud. Siit tekibki küsimus, kuidas me nende küsimust oma õigusruumis vaatame. Kohus on tulnud välja oma seisukohaga, juhtum on läbinud mitu kohtuinstantsi, ja ma arvan, et selliseid vaidlusi tuleb veel. Mind teeb selle asja juures kurvaks see, kui me tahame kogu aeg mõne inimese – ükskõik, kas nad on sama- või erisoolised – isiklikku õnne või paaride koosolekut mingi poliitilise nõiajahiga häirida. Las need inimesed siis saavad siin Eestis või ka kuskil mujal välisriigis koos elada, kui nad on koos õnnelikud.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:20 Looduskaitseseaduse § 20 põhiseadusega kooskõlla viimine

14:58 Esimees Eiki Nestor

Nüüd saab vastata keskkonnaminister Marko Pomerants, sest küsib Külliki Kübarsepp.

14:58 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea minister! Eelmise aasta sügisel käis õiguskantsler Riigikogu ees, samuti on ta pidanud nii parlamendi kui ka ministeeriumiga kirjavahetust selle üle, et looduskaitseseaduse § 20 on põhiseadusega vastuolus. Nimelt on eraomanikul võimalik taotluse alusel võõrandada olulise looduskaitsepiiranguga maid riigile. Praktikas on aga välja kujunenud nii, et protseduur võtab aega kaheksa-üheksa aastat, seega ei ole maaomanikele tagatud võimalus saada hüvitist mõistliku aja jooksul, mis õiguskantsleri hinnangul on umbes üks aasta. Tookord, sügisel öeldi, et keskkonnakomisjon ootab lahendusi Keskkonnaministeeriumilt. Nüüd on pool aastat möödas. Mida on tehtud seaduse põhiseadusega kooskõlla viimiseks?

14:58 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Tere päevast! Lugupeetud hea rahvasaadik! Väikene täpsustus. Õiguskantsler juhtiski tähelepanu üksnes menetluse tähtaegadele, kuid ei pidanud looduskaitseseaduse § 20 sisuliselt põhiseadusega vastuolus olevaks.

Aga nüüd nimetan keskkonnaministri tegevused. Esiteks on suurendatud riigieelarvelisi vahendeid looduskaitseliste piirangutega kinnisasjade riigile omandamiseks. 2017. aasta eelarves on nende maade omandamiseks planeeritud kolm miljonit eurot, 2018. aastal aga neli miljonit. See tähendab seda, et 2017. aastal esitatud avaldused on suure tõenäosusega võimalik lahendada 2019. aastal. Seega ei ole põhjust enam üheksast aastast rääkida.

Teiseks, üheksa päeva pärast, 28. aprillil s.a jõustub looduskaitseseaduse § 20 muudatus. Seda on täiendatud lõigetega 5–7, et leevendada looduskaitseliste piirangutega maa omanike olukorda, kes on riigilt oma maa järelmaksuga erastanud ning millele riik on seadnud intensiivsed looduskaitselistes piirangud. Muudatusega sätestati Eesti Vabariigi kasuks hüpoteegiga koormatud kinnisasja omanikule õigus taotleda hüpoteegipidajalt maksegraafikujärgsete maksete peatamist maade omandamise järjekorras olemise perioodiks. Vahepeal oleme suutnud teha tegevusi ka ilma Riigikogu sekkumiseta – valitsus ise tegi. Ja ma palun teilt kohe ka lisaküsimust, et saaksin rääkida sellest, mis ma veel olen teinud. Sest veel on üht-teist tehtud, aga mu aeg saab kohe otsa. Palun küsige, mida on veel tehtud!

14:58 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepal on see võimalus. Vaatame, mis ta teeb. Palun, Külliki Kübarsepp!

14:58 Külliki Kübarsepp

Aitäh! Minu küsimus puudutab ikkagi seda, kas neli miljonit eurot on piisav, sest kinnisasja omandamise avalduste nimekirjas on 2008. aastast 183 kirjet, 2006. aasta omad on veel kohtumenetluses. Kui järgida õiguskantsleri soovitusi, siis minu hinnangul tuleks selle aasta jooksul ära menetleda aastad 2008–2015,

et jõuda järje peale, ja tõesti needsamad 2016–2017 laekunud avaldused kolme aasta jooksul ära menetleda. Milline on teie tegelik aja- ja tegevusplaan, et aastate 2008–2015 avaldused saaksid selle aasta jooksul menetletud?

14:58 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Aitüma! Meie saame ikka tööd teha selle raha eest, mis meil on. Ma juhin lihtsalt tähelepanu, et Vabariigi Valitsuse tegevuse käigus on ilmnenud veel valdkondi, millel on rahavajadus. Tervishoid võiks olla üks näide. Endise sotsiaalministrina ma kindlasti toetan seda, et ka teised valdkonnad saaksid rahastatud. Nii et keskkonnavaldkonnas peame leppima nende täienenud võimalustega.

Aga me ei ole jäänud peatuma ainult sellele teemale, mis puudutab omandamise järjekorda. Vabariigi Valitsus on 2017. aasta veebruaris kiitnud heaks ka maade riigile omandamise korra muudatused. On üks selline määrus, mille kohaselt kinnisasju ei omandata enam lihtsalt asukoha järgi, näiteks linnades või alevikes. Samamoodi, selleks, et vältida selliseid probleeme nagu pikk järjekord, tormituul või üleujutus, mis võivad vahepeal metsa väärtust kahandada, võetakse nüüd arvesse olukorda, mis oli sellel kinnistul maa riigile omandamise hetkel, et omanik pügada ei saaks. Lisaks saavad erametsatoetust taotleda ka need metsaomanikud, kelle rangelt kaitstav mets asub väljaspool Natura ala. Palun nüüd kaamerad Riigikogu liikmele Urmas Kruusele, sest koostöös temaga, kui ta oli veel valitsuse liige, me selle saavutasime! Tegemist on maaelu arengukava ühe meetmega. Ka järgmised maaeluministrid on sellest plaanist kinni pidanud ja nüüd lisandub võimalus saada ühe metsaalahektari kohta 110 eurot kalendriaastas – ka siis, kui rangete piirangutega maa ei ole Natura alal.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

14:58 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Eelmisel nädalal oli siin üks väga oluline arutelu metsanduse teemal. Tuntud teadlased Asko Lõhmus ja Toomas Frey andsid üsna ühemõttelise signaali: kui meie metsaraie läheb edasi samas tempos, siis on see tehtud tuleviku arvel. Kuidas te suhtute sellesse ideesse, et meie aastane raiemaht oleks piiratud, ütleme, kümne miljoni tihumeetriga, ja piirang algaks esmajoonel riigimetsast? Praegu on RMK muutunud suuresti eelarve täitmise vahendiks, aga see ei ole õige. Mis meetmeid te võtate, et minister Pomerants läheks ajalukku ikka keskkonnaministrina, mitte metsatööstus- võiageraieministrina?

14:58 Keskkonnaminister Marko Pomerants

Mitte keegi keskkonnaministritest ei ole ilmselt suutnud nii palju looduskaitseliisi maid luua kui minister Pomerants, nii et palun konkurentsipüüa! Ökosüsteemid on tähtsad. Kuulasin teie neljapäevast väitlust suure tähelepanuga. Ma pean ütlema, et tegemist oli väga suure andmestiku virvarriga – näiteks ettekandjad arvasid, et metsamaad on meil isegi viis korda rohkem kui Eesti territooriumi. Aga las see olla. Kui me võtame looduskaitsepiirangud, mis on Eesti riigis metsamaadel, siis ongi need ennekõike riigi ehk RMK maadel. Loomulikult, kui kooslused on eramaadel, siis on ka kaitsealad moodustatud eramaadel. Igal juhul mina ei toeta seda, et mingisugune raiemahtude piiramine, kui see peaks vajalikuks osutuma, toimub ainult riigimetsades, sest 40% RMK maast ongi praegu kõiksugu piirangute all. Aga mis puudutab seda kümnet miljonit, siis jällegi, on küsimus, mis sellega peale hakata. Praeguse Vabariigi Valitsuse koalitsioonileppes on põhimõte, et raiemaht ei tohi ületada juurdekasvu ja täpsustan: see puudutab majandusmetsi.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:28 Julgeolekupoliitika

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse peaminister Jüri Ratasele esitab Eerik-Niiles Kross. Palun!

14:58 Eerik-Niiles Kross

Hea juhataja! Lugupeetud peaminister! Küsimus puudutab Eesti valitsuse poliitikat või seisukohta juba kuulsaks saanud Euroopa hübriidohtude vastase keskuse suhtes. Me oleme kuulnud, et valitsus tahab sellega tulevikus liituda, samuti lugenud meediast, et Eesti osales ettevalmistustes ja pidi juba liituma, kuid siis kukkus hulgast ära. On mitu versiooni, miks see nii juhtus. Kas meil on rahaprobleem? Kui tõesti on puudu 60 000 eurot, mida on vaja liikmemaksuks, siis võiks selle võtta näiteks linnahalli projekteerimise eelarvest, sest 0,5% sellest oleks 60 000. Kas see on äkki mingi koordinatsiooniprobleem, st asutused ei saanud õigel ajal omavahel kokkuleppele, või tõesti poliitiline venitamistaktika? Palun selgitage seda pisut!

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh selle küsimuse eest! Jah, teil on õigus, hübriidohtude vastase keskuse loomisel oli Eesti aktiivselt kaasas. Teil on õigus ka selles, et valitsus peab seda temaatikat oluliseks ja aktuaalseks, st me soovime igal juhul mitte ainult olla kaasas, vaid ka osaleda. Võib-olla mõni sõna natuke laiemalt. NATO-l on praegu selliseid oivakeskuseid ca 25 ja Eesti osaleb praegu nendest kolmes: Tallinna küberkaitsekoostöö keskuses, Lätis ja Leedus. Tõsi, juba mitu aastat meil kahjuks Leedu keskuses energeetikavallas esindajat ei ole. Valitsus peab seda prioriteetseks ja soovib selle küsimuse lahendada. Nüüd, kui tulla hübriidohukeskuse juurde, siis need 16 riiki, kes arutasid tõsiselt seda teemat, on kokku leppinud, et kõik, kes liituvad k.a ehk 2017. aasta jooksul, on nn asutajaliikmed. Praeguseks on üheksa riiki ametlikult teada andnud, et nad soovivad olla Soomes loodava keskuse asutajaliikmed. Meie oleme valitsuses samuti otsustanud, et soovime olla selle keskuse asutajaliikmed. Teie fraktsioonikaaslane küsis äsja, siinsamas infotunnis mõni küsimus tagasi, tasakaalustatud eelarve kohta. Selle peale ütlen, et keskusega liitumise puhul on üks asi sisuline pool, mida me toetame, aga teiseks peame vaatama oma eelarvet ja leidma selleks raha. Peale seda me ka liitume.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

14:58 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister! Teie vastus annab ka aimu sellest, et prioriteetidid ei ole päris need, millest avalikkuses räägitakse. Minu arvates oleks olnud ülioluline ja sisuline, samuti märgiline osaleda selles töös ning leida selleks vahendid, eriti kui arvestada selle keskuse töö sisu ja seda, kuidas kaitsekulutused on kogu aeg justkui tõusnud. Miks te kinnitate oma tegevusega sellist kahtlust, et julgeolek ei ole teile tegelikult nii tähtis, nagu te räägite?

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Tõesti, siinkohal on hea tuua kohe faktid auväärt Riigikogu ja teie ette, hea küsija. Kõigepealt, meie kaitsekulud on sellel aastal 2,17%. Meie lisainvesteeringud sellelt valitsuselt – Sotsiaaldemokraatlikult Erakonnalt, Isamaa ja Res Publica Liidult ning Keskerakonnalt – on 60 miljonit järgmise kolme aasta jooksul. Need on lisainvesteeringud. Nüüd, vaat mina ka ei tea, miks siis eelmisel aastal, kui ettevalmistavad läbirääkimised toimusid, ei võtnud toonane valitsus ja valitsuse juhterakond seda nii tõsiselt, et need kulud riigieelarvesse sisse kirjutada. Jah, eespool küsijal oli õigus, et orienteeriv osalustasu aastas on 60 000 eurot, aga sellele lisanduvad kas ühe inimese kulud või ka tema perekonna kulud, kui see inimene läheb sinna koos perega. Me seisame loomulikult tasakaalus eelarve eest. Seda ma ütlesin ka eelmisele küsijale – eelarveküsimused tuleb otsustada väga vastutustundlikult. Kui me teeme otsuse, et me liitume, siis on ju kohe teisel pool ees konkreetseid rahasummasid. Ma ütlen, et tahe on olemas ja Eesti saab kindlasti hübriidohtude keskuse asutajaliikmeks, aga nüüd tuleb ka tööd teha ning leida selleks rahaline kate. Ametisolev valitsus kindlasti selle raha leiab. Jah, teil on õigus, me oleme oma valitsuse üheks prioriteetiks seadnud loomulikult Eesti kaitse- ja välispoliitika, mitte ainult sõnades, vaid väga reaalsetes tegudes. Püüame leida lisavahendeid ka kaitsevaldkonda ja mitte ainult Kaitseministeeriumi valdkonnas, vaid ka Siseministeeriumi valdkonnas, sest ka siseturvalisus on valitsusele oluline. Nii et teod käivad sõnadega koos.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Eerik-Niiles Kross, täpsustav küsimus, palun!

14:58 Eerik-Niiles Kross

Seda on ikkagi natuke kurb kuulda, kui te räägite siin tõsise näoga eelarve tasakaalust ja sellest, et eelmine valitsus oleks pidanud selleks raha leidma. Mäletatavasti tegi teie valitsus üsna mitu eelarve täiendamise ettepanekut – teil on kavas 100 miljonit panna linnahalli ja mitmele poole veel. Kas teile ei tundu, et see on siiski ebaproportsionaalne? Rääkides riigikaitsest tõsiselt, eriti arvestades igasuguseid muid kulusi, mida te teete, jätab teie sõnum keskusega mitteliitumisest ausalt öeldes kergelt koomilise mulje.

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Vastan väga lühidalt, sest ilmselt hakkab juba ennast kordama. Eesti peab hübriidohukeskusega liitumist oluliseks, praegune valitsus peab seda oluliseks. Me oleme kindlasti nende riikide hulgas, kes selle keskuse Soome loob. Ainuke väike täpsustus on see, et ma ei tea, kustkohast on võetud see arusaam, et 100 miljonit läheb linnahallile. Valitsus ja koalitsioon on tõesti arutanud, et Eestil võiks olla üks rahvusvaheline konverentsi- ja turismikeskus, aga me oleme öelnud, et maksimaalselt võiks riik sinna panustada aastas 20 miljonit, see teeb kahe aasta peale kokku 40 miljonit.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:35 ÜRO maailma õnnelikkuse edetabel

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse esitaja on Arno Sild ja vastaja peaminister Jüri Ratas. Palun, Arno Sild!

14:58 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud esimees! Lugupeetud peaminister! Eelmise punkti all räägiti julgeolekust, aga teisalt on meie Eesti inimestele oluline ka isiklik heaolu. ÜRO õnnelikkuse edetabelis on Eesti teadaolevalt 66. kohal. Tõsi küll, viimasel ajal kuus kohta tõusnud, aga pole suurt vahet, kas on 72. koht või 66. koht. Mis te arvate, mis on eelmisel valitsusel jäänud tegemata või mida tuleks edasi teha, et parandada ka seda olukorda ja meie inimestel oleks tõesti õnnelik elu?

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Minu arvates see, et Eesti inimestel läheks hästi, et Eesti inimeste elujärg paraneks ja et meil oleks kindlus, kui me läheme poodi ostukorvi täitma – need on olulised asjad. See, et meil oleks rohkem tervena elatud aastaid, meil oleks keskmine eluiga kõrgem – need on väga tõsised teemad. Teil on õigus, me oleme tõesti 2017. aastal 66. kohal ja varem oleme olnud veel kaugemal, näiteks eelmisel aastal 72. kohal. Kui te küsite, mis on jäänud ühel või teisel valitsusel tegemata, siis tuleb vaadata, mis on selle õnnelikkuse edetabeli kriteeriumid. Eesti inimesed on öelnud välja peamiselt kolm asja. Esiteks teeb muret kehv rahaline seis, teiseks elukeskkond ja kolmandaks isiklikud suhted. Nüüd, kui te küsite, mida praegune valitsus selle parandamiseks teeb, siis, nagu ma ütlesin, on üks prioriteet: rahvaarvu vähenemine – meie rahvaarvu langust tuleb pidurdada ja see tuleb peatada. Teiseks oleme siin rääkinud väga palju sellest, et me soovime tõesti järgmise aasta tulumaksuvaba miinimumi tõusuga parandada väikest või keskmist palka saavate inimeste sissetulekut. Minu meelest Maris Lauri tõstatas infotunni alguses väga õige teema – majanduskeskkond, ettevõtluskeskkond, mis kokku võttes on ju töökeskkond, töökohad, paremad palgad. Siin tuleb asju edasi arendada, teha veel investeeringuid ja meie ettevõtlust rohkem toetada. Nii et eks see ole kompleksne tegevus, et ka Eesti inimesed tõesti tunneksid ennast õnnelikumana.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Arno Sild, täpsustav küsimus, palun!

14:58 Arno Sild

Lugupeetud esimees! Lugupeetud peaminister! Kuidas seletada seda, et meie naaber Läti on meist eespool? Ja on täiesti tore kuulda, et ka meie teine naaber Venemaa on meist eespool. Soome on aga hoopis viiendal kohal. Kuidas ikkagi seletada seda, et me sinna nii kaugele tahaotsa kukkusime?

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Eks ma arvan, et kokku võttes üks põhjus ongi see, et oleme liiga vähe panustanud majandusarengusse. Seesama SKT negatiivne lõhe on selle üks näide. Tuleb parandada. Nüüd, ma vaatan, et just täna – ma ei tea, kas see on kokkulangevus või mitte – on tulnud päris huvitav uudis. Keskpäeval avalikustati PISA 2015. aasta uurimuse tulemused õpilaste rahulolu kohta. Sealt selgus tõesti huvitav tõsiasi, et Eesti õpilased on peale selle, et neil on koolis head õppetulemused, ka OECD keskmisest õnnelikumad. See on positiivne tendents – meie tulevik tunneb ennast kindlana ja õnnelikuna. Loodame, et see trend ei kao.

Mis ma veel ütlen? Ma ei ole kindlasti sellist tüüpi inimene, kes hakkab nüüd eelmist valitsust süüdistama. Ma arvan, et nii ei saa. Kõik valitsused ja peaministrid on teinud kõik selle jaoks, et Eesti elu parandada, viia paremale järjele. Aga jah, tõesti, ma arvan, nagu ka Eesti Pank on öelnud – Maris Lauri tõi tänagi mitmel korral seda näiteks –, et madala ja keskmise sissetulekuga inimeste netosissetulek peab suurenema.

Ma loodan, et õnnelikkust meie ühiskonnas aitavad juurde luua ka näiteks Eesti Vabariigi 100. aastapäeva üritused. Pühapäeval oli selle raames väga tore rahvamatk, üle 3000 inimese, ja seal oli väga palju õnnelikke inimesi. Ma usun, et juuni lõpus ja juuli alguses toimuv XII noorte laulu- ja tantsupidu, mis sel aastal kannab pealkirja "Mina jään", aitab õnnelikkust juurde luua. Nii et positiivseid üritusi on päris palju sel aastal.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas, palun!

14:58 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja! Lugupeetav peaminister! Teie viidatud uudis õpilaste õnnetundest on loomulikult üliväga meeldiv, kui see on lõplik tõde. Mul on sellele ainult üks võimalik seletus: tõenäoliselt on see seotud valitsuskoalitsiooni vahetumisega, st sellega, et eelmisest valitsusest on pääsetud. Aga kui nüüd tõsiselt rääkida, siis olgem ausad, varasemad uuringud on viidanud siiski Eesti õpilaste õnnetunde vähesusele, eks ole. Meil on küll ühed targemad lapsed maailmas, aga nad ei tunne ennast koolis hästi. Teie olete väga paljude õpilastega kohtunud – ma olen jälginud sotsiaalmeediast pilte, kus on õnnelik peaminister õnnelike õpilaste keskel. Mis need õpilased teile on öelnud? Mis teeks neid koolis õnnelikumaks?

14:58 Peaminister Jüri Ratas

No te tegite oma küsimuse alguses muidugi väga jõulise avalduse. Kahjuks ei julge mina sellele alla kirjutada. Ma arvan, et õpilaste head käekäiku soosivad ikkagi eeskätt nende kodud – laste vanemad, emad, isad, vanaemad-vanaisad –, aga kindlasti ka kool – õpetajad, koolikeskkond jms. Ma küll ei arva, et valitsus või peaminister peaks ennast selles mõttes kuidagi võõraste sulgedega ehtima. Eks me peame nägema maailmapilti ikka avaramalt.

Kui te küsisite õpilaste kohta, siis tõesti, mul on igal aastal umbes 150–200 klassi, kellega ma kohtun, võib-olla on neid mõnel aastal isegi natukene rohkem olnud. Kui neilt uurida, mis on nende peamised küsimused või üldse arvamused Eesti ühiskonnast, siis tuleb öelda, et 9. klassi õpilased ja ka gümnaasiumi- või keskkooliastme õpilased on tegelikult aktuaalsete teemadega väga hästi kursis. Neid huvitavad eelkõige Eesti kaitsevõime ja iseseisvuse teemad. Nad on küsinud, mida saaksid ära teha nemad ja mida saaks teha kohalik kogukond, et neil oleks tulevikus perspektiivi tulla pärast kooli lõpetamist kodukanti tagasi. Kindlasti võib päris paljudest koolidest tuua selliseid näited, et õpilased on ise väga aktiivsed ja tulevad välja oma initsiatiividega kohaliku kogukonna elukeskkonna parandamiseks. Minu meelest Eesti õpilased näitavad üles üsna suurt aktiivsust ja ka hoolt selle eest, et nende küla, vald või linn muutuks paremaks. Need on sellised peamised küsimused, mille vastu enamasti huvi tuntakse.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:44 Elanikkonnakaitse rakkerühma tegevus

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmine on Ain Lutsepa küsimus Andres Anveltile. Palun!

14:58 Ain Lutsepp

Aitäh, härra eesistuja! Austatud minister! Elanikkonnakaitse rakkerühma ülesanne on välja selgitada, millised on need meetmed, mida meil veel õigusruumis ei eksisteeri, st mida on vaja luua ja rakendada. Kui hädaolukordadest rääkida, siis need meetmed ja teemad on olemas ja kaetud. Kui me räägime aga spetsiaalselt riigikaitsest ohust, siis sellist süsteemi meil paraku ei eksisteeri – ei ole tehtud veel ei juhtimisotsuseid ega paraku ka normatiivseid otsuseid. Miks on see nii? Milline on plaan ja suund selles suhtes?

14:58 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh, hea rahvasaadik! See küsimus, mille te tõstatasite, on väga oluline. Siseministeerium annab oma maksimaalse panuse, et jõuda lahendusteni. Räägin natukene taustast. Elanikkonnakaitse rakkerühm tegutseb Riigikantselei juures, kuna elanikkonna kaitse kui selline on palju laiem teema kui ainult sisekaitseliste meetmete kasutamine. Te märkisite väga õigesti, et riigikaitsest lähtudes meil üheski seaduses, isegi mitte riigikaitsega seotud seadustes otseselt elanikkonna kaitsest ei räägita. See on tõsine mure. Me oleme praegu elanikkonnakaitse rakkerühma vahearuannete kuulamisel Vabariigi Valitsuse kriisikomisjonis arutanud, kuhu me tahame jõuda. Kui novembris peaks rakkerühm Vabariigi Valitsusele oma kokkuvõtte tegema, siis me suuname praegu teda, vähemalt Siseministeeriumist, selle poole, et me räägiksime tsiviil-sõjalisest kaitsest ehk mõlemast poolest: nii tsiviilpooldest – rahuajal, kui on kriis – ja ka sõjalisest poolest, sõjaseisukorrast. Sõjaseisukorra ajal elanikkonna kaitse struktuur tegelikult ei muutu. Inimeste vajadused on sarnased, lihtsalt ulatus on ehk laiem. Ettevalmistus on mõlema puhul – nii kohalikes omavalitsustes kui ka riigiasutustes – ühesugune. Kõige tähtsam, mis pärast elanikkonna kaitse on laiapõhjaline tegevus, on inimeste ettevalmistamine selleks, kuidas kriisi ajal iseseisvalt toime tulla. Inimeste teadlikkus on üks põhiline samm kogu elanikkonnakaitse mehhanismis ja see puudutab omakorda haridussüsteemi. Seega, teema on väga lai. Aga ma rõhutan veel kord: sõjaline pool käib tsiviilpoollega koos, need on lahutamatud.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Ain Lutsepp, palun!

14:58 Ain Lutsepp

Härra eesistuja! Austatud minister! Tähendab, ma viitaksin siinkohal erakonnakaaslase Krista Aru öeldule, et eelmise või, ütleme, sõjaeelse Eesti Vabariigi ajal oli elanikkonnakaitse eelkõige iga elaniku enda otsustada ja teha, st seda käsitleti niimoodi, et igaüks peab olema teadlik. Elanikkonnale peab hakkama riskidest rääkima ja neid tuleb teadvustada. Sellekohased materjalid peaksid olema olemas ja laialdaselt kättesaadavad. Samuti tuleb vajalikuks pidada sellekohast õpet koolides. Näiteks Leedus sellega tegeldakse. Jutt käib küll vaid pisikesest brošüürist, aga seegi on asi. Kuidas on meil siin edasi liigutud? Millised on konkreetset tegevused selleks, et inimesi teavitada, eelkõige omavalitsuste tasandil, ja ka koolides seda õpetada?

14:58 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Oleks aega rohkem, räägiks pikemalt, sest teema on mitmetahuline. Siseministeerium panustabki väga palju just haridusvaldkonnas gümnaasiumidele, näiteks riigikaitseõpetuse elanikkonnakaitset puudutavate moodulite väljatöötamisse ja rakendamisse. Sisekaitseakadeemia sisekaitselisse eelkutseõppesse on juba praegu kaasatud kümme gümnaasiumi üle Eesti, kuid me saame aru, et sellest on vähe. Tegelikult peaks see olema osa õppekavast. Kui me räägime üldse elanikkonna kaitsest, siis

see baseerub kolmel tasandil. Üks neist on inimeste enda teadlikkus, kuidas kriisiolukorras käituda. Muide, Päästeameti kodulehe peal on olemas esmased soovitusel, kuidas kriisi ajal ühe nädala jooksul toime tulla – mis peab olemas olema, mis on elementaarne. See on väga oluline osa, mis Eestis on viimaste aastate jooksul unarusse jäänud. Hädaolukorra seadus, mille lugupeetud Riigikogu võttis vastu mõned kuud tagasi ja mis hakkab kehtima 1. juulist, tegeleb nüüd juba päris jõuliselt ülesannete jagamisega. Aga jällegi, see kehtib rahu ajal, tsiviilkriiside puhul. Teiseks tuleb mängu kohalik omavalitsus ehk kogukond, kes peab kõigepealt üle vaatama, mis võimalused tal on – millised on koolimajad või rahvamajad, kuhu ja kui palju saab evakuatsiooni korral inimesi paigutada, milliseid esmaseid sotsiaalabi korras jagatavaid toidupakke saab kokku panna või kas on katteriideid. Kolmas tasand on riik, st riigiasutused, kes peavad teatud kriisides tagama toimetuleku, oma pädevuse järgi. Kui on näiteks tegemist mingisuguse üldise mürgistuse või epideemiaga, siis kas tegeleb Terviseamet või Veterinaar- ja Toiduamet. Kõik need ...

14:58 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

14:58 Siseminister Andres Anvelt

Jah, vabandust! Läksin hoogu. Ma ütlesin, et pikk teema.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

14:58 Mart Helme

Aitäh! Lugupeetud minister! Jätkame seda teemat. Me oleme kuulnud juba poolteist aastat või veel kauem sellest rakkerühmast, aga seda, mida täpselt see rakkerühm on saavutanud, mis ettepanekuid teinud, kui palju miski maksma läheb, ei tea. Minu küsimus ongi nüüd selline: kas praegu arutluse all olevas riigi eelarvestrateegias on kavandatud, selle rakkerühma ettepanekutele tuginedes, elanikkonna kaitseks konkreetsed kulutused?

14:58 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Nii nagu ma ennist ütlesin, saab rakkerühm oma ettepanekutega valmis selle aasta novembris. See aga ei tähenda seda, et riigieelarves ei oleks raha neile, kellel on teatud kohustused mõningase varu olemasoluks (nt telgid, tekid jms) ja kes peavad teatud aja möödumisel oma varusid täiendama. See puudutab näiteks Päästeametit. Mis puutub Politsei- ja Piirivalveametisse, siis ka nendel on olemas mingisugused väikesed elementaarsed varud, ehkki tõesti, ma olen teiega sada protsenti nõus, neid ei ole sellisel määral, mida Eestil oleks vaja suure kriisi korral. Me oleme Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoniga seda arutanud ja kõik murekohad välja selgitanud. Näiteks, kui kaua peavad toimima ühed või teised teenused ja kui kiiresti need võivad peatuda. Kui me kriisikomisjonis iga kolme kuu tagant koguneme, on see teema üks päevakorrapunkt – kuulamegi rakkerühma vahearuannet ja vaatame, mis suunas see liigub.

Me oleme teinud ka mõningaid vaheotsuseid, näiteks oleme tunnustanud ühte teist välja arenenud suunda, kriisitelefoni. Kurb küll, aga meil Eestis ei ole siiamaani olnud ka sellist otseselt suunatud kriisitelefoni. Oleme mõelnud, kuidas see peaks töötama juhul, kui toimub loodusõnnetus vms, näiteks Padaoru-taoline sündmus, ja kust peaksid inimesed saama teavet, kuidas käituda. Kui me koormaksime kõik hädakõned telefonile 112, siis tooks see kaasa kaose Häirekeskuse töös. Kõik need asjad on n-ö silma all ja ma loodan, et sügisel saame seda arutada kõik koos – nii valitsus kui ka kindlasti need teist, keda huvitab.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Jürgen Ligi, protseduuriline küsimus, palun!

14:58 Jürgen Ligi

Aitäh, härra esimees! Öelge, kas meie kodukord võimaldab korrigeerida seda olukorda, kus peaminister vastab täpselt 180 kraadi küsimusest mööda. Andres Ammas küsis nimelt, miks on Eesti lapsed PISA

testide järgi õnnetumate seas, aga peaminister rääkis sellest, miks nad on õnnelikud. Kas kodukord võimaldaks küsimuse uuesti esitada või teha kuidagi nii, et saaks jätkata seda arutelu ja see täidaks oma eesmärgi?

14:58 Esimees Eiki Nestor

Praegune kodukord annab infotunnis need võimalused, mis mul teile pakkuda on. Palju sõltub ka küsijate arvust – hea oleks, kui küsida saaksid kõik, kes on eelmisel päeval selleks soovi avaldanud. Päril ilma lisaküsimuseta jääks aga jutt hoopis imelikuks, järelikult vähemalt ühe lisaküsimuse peab andma. Kui kellelgi saalist tuleb veel mingi mõte, siis peab talle ka võimaluse andma. Eks mina kipuks ise ka heameelega kodukorda parandama, et infotund oleks palju debatirohkem ja sisulisem. Omalt poolt võin aga öelda seda, et kui mina olen vaadanud küsimust, siis minul on tekkinud arusaam, et see on nagu kook, mille te vastajale toote. Kui küsimus on sisuline, siis küsija paneb sageli sinna peale maasika, kuna ta on poliitik. Kui vastaja võtab koogi pealt ainult maasika ja sööb seda kaks minutit, siis ei saa seda talle pahaks panna. Kui aga küsijal poleks soovi maasikat peale panna, siis jääks vastaja hullu olukorda.

7. 13:54 Investeeringute mõju

14:58 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas küsimus peaminister Jüri Ratasele.

14:58 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja, kõigepealt aitäh teile, et täitsite tubli kaks minutit infotunni aega! Aga nüüd minu küsimus lugupeetavale peaministrile. Ma jätkan teiega vestlemist ja kasutan võimalust edasi arendada teemat, mida alustas kolleeg Maris Lauri esimeses küsimuses, nimelt rääkida investeeringutest. Esmaspäeval Vabaerakonna fraktsiooni arupärimisele vastates ei võtnud Eesti Panga president Ardo Hansson endale vabadust anda hinnangut ühe või teise investeeringu mõttekusele. Küll on see loomulikult teie kui peaministri kohustus. Teie plaanitavaid investeeringuid on mitmesuguseid – nii neid, mis annavad lihtsalt tööd ühe või teise majandusharu esindajatele, kui ka neid, mis võiksid ideaalis suurendada majanduse tootlikkust. Majanduse tootlikkus on põhiküsimus. Millised teie kavandatud investeeringud suurendavad majanduse tootlikkust?

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile, hea küsija! Ma vastan tõesti ainult investeeringute kohta majanduse tootlikkuse aspektist lähtudes. Kõigepealt, meil on valitsuses lepitud kokku see, et me soovime teha strateegiliste investeeringute programmi. Esiteks, strateegiliste investeeringute eesmärk saab olla ainult üks: need peavad edendama majanduskasvu mitte lühiperspektiivis, vaid – nii nagu ka Maris Lauri ütles – pikaajaliselt. Teiseks, loomulikult on oluline, et Eesti konkurentsivõime kasvaks. Need on kaks olulist eeldust.

Te küsisite, mis valdkondades need strateegilised investeeringud on. Valdkondi on kokku viis. Kõigepealt, infrastruktuuri- või taristuinvesteeringud. Teiseks, investeeringud elamupoliitikasse. Kolmandaks, linnahall, mis on seotud rahvusvahelise konverentsi- ja turismikeskusega. Neljandaks, investeeringud lairibaühendusse, mis viiks interneti kasutamise võimaluse ka nende perede majadesse, mis ei asu tiheasustusega alal. Viiendaks oleme toonud tõsiselt fookusesse investeeringud kaitsepoliitika valdkonnas, st kõik selle, mis on seotud riigikaitsega. Need on viis suurt strateegiliste investeeringute valdkonda. Ennetamaks teie küsimust, missugused need taristuinvesteeringud konkreetselt on, ütlen, et lõplikku kokkulepet veel ei ole. Kindlasti soovime suunata taristuinvesteeringuid nii teedesse kui ka raudteesse, sh panustada näiteks raudteel kiiruse tõstmisesse.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Austatud Andres Ammas, küsimustele, mida mulle ei esitata, ma ei vasta. Palun nüüd teine küsimus!

14:58 Andres Ammas

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetav peaminister! Jõuame veel teiega koos täpsustada, millised investeeringud tõstaksid innovaatsilisust ning oleksid suunatud eeskätt teadus- ja arendustegevuse edendamisse.

14:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh ka selle küsimuse eest! Seda küsimust ei saa vaadata ju ainult investeeringute raames, seda tuleb vaadata koos sellega, kuidas riik käitub teadus- ja arendustegevusega. Mul oli võimalus ju vastata siin mõni päev tagasi teie arupärimisele teadus- ja arendustegevuse rahastamise kohta. Teadus- ja Arendusnõukogu otsustas, et me kindlasti ei vii teadus- ja arendustegevuse rahastamist alla selle aasta taset. Valitsuskoalitsiooni eesmärkides – ja mitte ainult seal, vaid ka nii mõneski Eestis vastu võetud dokumendis – on seatud siht, eesmärk, et me suudame tõsta teadus- ja arendustegevuse rahastust 1%-ni. Nagu me teame, see protsent on praegu natukene alla 0,80 ehk täpsemalt 0,75–0,77%. Tõsi, eelarvelises mõttes tähendab see suurusjärku 50 miljonit eurot.

Nüüd, kui me just arutame riigi järgmise nelja aasta eelarvestrateegiat, soovin teadus- ja arendustegevuse kohta kindlasti lisada, et praegu kehtivas eelarvestrateegias on tõesti puudu see osa, kus on öeldud, et tuleks vähemalt selle aasta taset hoida. Haridus- ja teadusminister, samuti rahandusminister, aga ka laiemalt kogu valitsuskoalitsioon soovib, et see oleks tõesti miinimumtasand. Selline rahastuspalve on olnud meil lisataotlustes sees ja ma väga loodan, et see leiab ka heakskiidu. Praegusel juhul, kehtiva RES-i võtmes tähendab sama rahastustaseme hoidmine umbes kuus kuni kuus ja pool miljonit eurot.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, peaminister Jüri Ratas, siseminister Andres Anvelt ja keskkonnaminister Marko Pomerants! Infotund on lõppenud.